

Agapanthus 'Lilliput'

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam *Agapanthus* is afgeleid van de Oudgriekse woorden *agápe* (ἀγάπη), wat "liefde" betekent, en *ánthos* (ἄνθος), wat "bloem" betekent. De genusnaam betekent dus letterlijk "liefdesbloem". De cultivarnaam 'Lilliput' verwijst naar de dwerggroei van deze variëteit, en is afkomstig van het fictieve land Lilliput in Jonathan Swifts roman *Gullivers reizen*, bewoond door mensen die slechts zes centimeter lang zijn. Dit benadrukt de compacte aard van deze *Agapanthus* in vergelijking met grotere soorten. De naam 'Lilliput' is een geaccepteerde cultivarnaam volgens de geldende nomenclatuurregels.

Taxonomie

De *Agapanthus* is het enige genus binnen de onderfamilie Agapanthoideae, die deel uitmaakt van de familie Amaryllidaceae. Hoewel de taxonomische plaatsing in het verleden veel discussie heeft gekend (waarbij het genus ook in de Liliaceae en Alliaceae werd geplaatst), is de huidige classificatie algemeen aanvaard, onder andere door Kew Science. De cultivar 'Lilliput' is een geselecteerde variëteit binnen het genus *Agapanthus*.

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Asparagales
- Familie: Amaryllidaceae
- Onderfamilie: Agapanthoideae
- Genus: *Agapanthus*
- Cultivar: 'Lilliput'

Synoniemen

Aangezien 'Lilliput' een cultivarnaam is, heeft het geen botanische synoniemen in de strikte zin van een alternatieve wetenschappelijke naam. Wel wordt de plant vaak aangeduid met de Nederlandse naam Afrikaanse lelie 'Lilliput' of Lelie van de Nijl 'Lilliput', hoewel de laatstgenoemde naam misleidend is omdat de plant niet inheems is in het Nijlgebied.

Variëteiten en cultivars

'Lilliput' zelf is een cultivar die bekend staat om zijn dwerggroei en diepblauwe bloemen. Het genus *Agapanthus* kent een zeer groot aantal andere cultivars, die variëren in hoogte, bloemkleur (blauw, wit, tweekleurig) en de mate van winterhardheid (bladhoudend of bladverliezend).

Enkele andere bekende cultivars zijn:

- 'Northern Star'
- 'Blue Storm'
- 'Ever White'
- 'Queen Mum'
- 'Black Pantha'
- 'Midnight Blue'
- 'Twister'
- 'Double Diamond'
- 'Silver Baby'
- 'Loch Hope'
- 'Brilliant Blue'
- 'Amsterdam'
- 'Blue Giant'
- 'White Giant'
- 'Donau'
- 'Fireworks'
- 'Golden Drop' (met geelgerand blad)

Familie

De plant behoort tot de familie *Amaryllidaceae* (Narcisfamilie), en meer specifiek tot de onderfamilie *Agapanthoideae*.

Hoogte

Agapanthus 'Lilliput' is een dwergvariëteit. De uiteindelijke hoogte van de bloemstelen ligt doorgaans tussen de 40 en 50 centimeter. De bladeren blijven lager.

Bloemkleur

De bloemen van 'Lilliput' zijn doorgaans *donkerblauw* of *diepblauw*. Ze zijn trechtervormig en staan in een compact, afgerond scherm (umbel).

Bladkleur

Het blad van deze cultivar is riemvormig en heeft een diepgroene kleur. De cultivar 'Lilliput' is over het algemeen *bladverliezend* of semi-bladhoudend, wat betekent dat het in koudere klimaten zijn blad verliest en daardoor beter bestand is tegen vorst dan de bladhoudende varianten.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Agapanthus* 'Lilliput' valt over het algemeen in de *zomer tot de vroege herfst*. Dit is meestal van juli tot september.

Standplaats

'Lilliput' vereist een standplaats in de *volle zon* om rijk te kunnen bloeien. Wat de bodem betreft, geeft hij de voorkeur aan een vruchtbare, vochtige, maar vooral *goed doorlatende* grond. Een minerale, licht zware grond wordt goed verdragen. Het is belangrijk dat de grond niet te nat is, vooral in de winter. De plant gedijt ook goed in potten, waarbij de beperkte wortelgroei de bloei kan bevorderen.

Herkomst

Hoewel 'Lilliput' een gekweekte cultivar is, ligt de oorsprong van het genus *Agapanthus* in *Zuid-Afrika*, met name in de Kaapprovincie en de omliggende regio's. De planten zijn daar te vinden in open graslanden en rotsachtige gebieden.

Soort gewas

Agapanthus 'Lilliput' is een *overblijvende (vaste plant)*, *kruidachtige* plant met vlezige wortelstokken (*rhizomen*). De bloemen verschijnen op stevige, bladloze stengels die boven de bladmassa uitsteken. Het is een dwergvorm.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke methode voor de vermeerdering van deze cultivar, zoals bij de meeste *Agapanthus*-cultivars, is door middel van *deling*. Dit wordt bij voorkeur elke drie tot vier jaar in het voorjaar gedaan om de plant te verjongen en meer bloei te stimuleren. Vermeerdering uit zaad is mogelijk voor de soort, maar resulteert bij cultivars niet in genetisch identieke nakomelingen.

Klimaatzone

De winterhardheid van de *Agapanthus* 'Lilliput' wordt over het algemeen ingedeeld in *H4* (hardy through most of the UK) volgens de RHS-hardheidszones, wat betekent dat hij matige vorst kan verdragen (tot ongeveer -10°C) mits hij in goed doorlatende grond staat en in de winter goed gemulchd wordt. Veel bladverliezende *Agapanthus*-varianten, waartoe 'Lilliput' behoort, zijn over het algemeen winterharder dan de bladhoudende. In koudere gebieden (*Klimaatzones 6-7*) wordt winterbescherming of potcultuur met vorstvrije overwintering aanbevolen.

Insecten

De *Agapanthus* 'Lilliput' is, net als andere *Agapanthus*-soorten, over het algemeen relatief resistent tegen ernstige plagen. Echter, ze kunnen worden bezocht door *bijen* en *nectarminnende vogels* (zoals honingzuigers in hun oorspronkelijke leefgebied) voor bestuiving. In de tuin kunnen slakken, luis en in sommige gevallen de *Agapanthus*-galmug (*Contarinia quinquenotata*) problemen veroorzaken. De sap van de plant kan bij gevoelige personen lichte huidirritatie veroorzaken en is schadelijk bij inname.

Bronvermelding

<https://www.rhs.org.uk/plants/93787/agapanthus-lilliput/details>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:331131-2>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:527258-1>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/22149/agapanthus-lilliput>

<https://www.diggingdog.com/plant/p-1602>

<https://kwekerijennederland.nl/agapanthussoorte.html>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Agapanthus>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Afgeleid van Oudgrieks <i>agápe</i> ("liefde") en <i>ánthos</i> ("bloem"); 'Lilliput' verwijst naar dwerggroei.
Taxonomie	Rijk: Plantae, Orde: Asparagales, Familie: Amaryllidaceae, Onderfamilie: Agapanthoideae, Genus: <i>Agapanthus</i> .
Synoniemen	Afrikaanse lelie 'Lilliput', Lelie van de Nijl 'Lilliput' (informeel).
Variëteiten en cultivars	Cultivars zijn onder andere 'Northern Star', 'Blue Storm', 'Ever White', 'Queen Mum', 'Black Pantha', 'Twister', 'Double Diamond', 'Silver Baby'.
Familie	Amaryllidaceae (Narcisfamilie).
Hoogte	Ongeveer 40-50 cm (bloemstelen).
Bloemkleur	Diepblauw of donkerblauw.
Bladkleur	Diepgroen.
Bloeiperiode	Zomer tot vroege herfst (Juli- September).
Standplaats	Volle zon, vruchtbare, vochtige, goed doorlatende grond.
Herkomst	Genus is inheems in Zuid-Afrika. 'Lilliput' is een gekweekte cultivar.
Soort gewas	Overblijvende (vaste plant), kruidachtig, dwergvorm, meestal bladverliezend.
Vermeerderingswijze	Deling (bij voorkeur elke 3-4 jaar in het voorjaar).
Klimaatzone	H4 (hardy tot ca. -10°C), winterbescherming of potcultuur aanbevolen in koudere zones (6-7).
Insecten	Wordt bezocht door bijen; kan worden aangetast door slakken en de <i>Agapanthus</i> -galmug.